

26.11.2020

**ASIA: Taksimatkasta matkustajalle ilmoitettavat tiedot ja hintatietojen esilläpito
(TRAFICOM/370012/03.04.03.00/2020)**

**VIITE: Luonnos määräykseksi taksimatkasta matkustajalle ilmoitettavat tiedot ja
hintatietojen esilläpito, lausuntopyynnön diaarinumero:
TRAFICOM/370012/03.04.03.00/2020 (lausuntopalvelu.fi)**

Invalidiliitto ry on fyysisesti vammaisten ihmisten valtakunnallinen vaikuttamisen ja palvelutoiminnan monialajärjestö. Liitto edistää ja kehittää fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua, liikkua ja elää täysipainoista elämää. Invalidiliitossa on 30 000 henkilöjäsentä ja 146 jäsenyhdistystä. Lausumme määräysluonnoksesta siltä osin, kun se koskettaa edustamaamme jäsenkenttää.

Nyt lausunnoilla olevan määräyksen on tarkoitus koskea taksiasemalta alkavia taksimatkoja sekä muutoin ennalta tilaamatta tai varaamatta alkavia matkoja. Määräysluonnoksessa hinnastolla tarkoitetaan sellaista esillä pidettävää hintamerkintää, jolla ilmaistaan matkustajalle taksimatkaa koskevat keskeiset tiedot. Edelleen määräysluonnoksessa on esitetty sen 2.3. kohdassa hinnastossa käytettävät ikonit.

Invalidiliitto esittää, että hinnastossa käytettävien ikonien kohdalla 2.3.2.4. käytettävä pyörätuoli-ikoni, jota ehdotetaan käytettäväksi tilanteissa, joissa matkan hinta tai sen osa perustuu esimerkiksi avustamiseen, paarien asennukseen tai porrasvetoon tulee täsmentää vastaavanlaisesti, kuin nyt on määräysluonnoksessa esitetty selkeästi 2.3.2.1 tilanteissa, joissa hinnanmääräytymisen perusteet vaihtelevat matkustajamäärän mukaan. Esitämme vastaavanlaista symbolein ilmentävää määräystä myös avustamisen, paarien asennuksen, takalaitanostimen tai porrasvedosta aiheutuvan työsuoritteesta perittävän maksun perimisen yhteyteen. Myös näiden lisämaksujen periminen tulisi ilmoittaa selkeästi ja niiden määrä tulee näkyä yksiselitteisesti omilla symboleillaan ja hintamerkinnöillään pyörätuoli-ikonin alla. Tällöin vammaisten ihmisten tarvitsemien lisäpalveluiden hinnoittelu vastaa yhdenvertaisuuslain ja yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti samaa hinnoitteluperiaatetta, kuin mitä edellytetään vaihtelevien matkustajamäärien ilmoittamisesta.

Kuten aiemmin voimassa olleesta, sittemmin kumotusta valtioneuvoston asetuksesta taksiliikenteen kuluttajahinnoista voidaan arvella, tulevat taksiryrittäjät nämä lisäpalvelut erityyppisesti hinnoittelemaan ja ne tulevat näin ollen taksimatkustajan maksettaviksi lisäpalveluiksi. Palvelut ovat yleensä välttämättömiä niille kuluttajaryhmille, jotka tarvitsevat

26.11.2020

erityisvarusteltua esteetöntä ajoneuvoa tai muutoin kuljettajan apua. Näistä välttämättömistä ns. lisäpalveluista syntyy useimmiten suurin osa itse taksimatkakulusta liikuttaessa lyhyitä matkoja. Lisäpalvelun osuus on siis merkittävämpi kuluerä kuin esimerkiksi kilometri tai henkilömäärä. Koska kyseessä on merkittävä hinnan kokonaismäärään ja sen määräytymiseen liittyvä tekijä, tulee hinnanmääräytymiseen liittyvät eri lisäpalvelujen osuudet ilmoittaa erikseen kuluttajalle myös näissä tilanteissa. Invalidiliitto painottaakin, että juuri tämän takia hinnan määräytymisen perusteet on mitä suuremmissa määrin oltava yhdenvertaisesti kaikkien kuluttajien nähtävillä ja ennalta arvioitavissa läpinäkyvästi.

Määräysluonnos ei koski taksimatkoja, jotka tilataan puhelimitse tai sovelluksella välitys- tai yhdistämispalvelun kautta taikka muutoin ennalta. Määräys ei myöskään koski taksiliikenteen palveluita, joiden järjestäminen perustuu sellaiseen hankintasopimukseen, jossa sopimusosapuolena ei ole kuluttaja.

Invalidiliitto muistuttaa, että myös fyysisesti vammaiset ja toimintaesteiset henkilöt, jotka tarvitsevat lisäpalveluita tai esteettömän ajoneuvon ns. inva-varusteita, kuten takalaitanostinta ja pyörätuolin sitomiseen liittyviä turvavälineitä, tulee huomioida kuluttaja-asemassa olevina taksiasiakkaina. Nyt tämä ei näy määräysluonnoksessa nimenomaan liittyen ilmoitettavien ikonien sisältöä ja täsmällisyyttä välttämättömien lisäpalvelujen osalta. Kaikilla kuluttajilla tulee olla yhdenvertaisesti mahdollisuus ottaa ennalta tilaamatta taksikyyti taksiasemalta riittävin esillä olevin hintatiedoin. Yhdenvertaisuuslain näkökulmasta näissä tilanteissa taksimatkestajalla tulee olla yhdenmukainen kuluttajaoikeudellinen suoja ja yhdenvertainen oikeus saada yhtäläisten perusteiden mukaan selville hinnan määräytymisen perusteet taksimatkalle, kuin muidenkin asiakkaiden.

Tästä syystä Invalidiliitto korostaa, että hinnoittelua arvioitaessa on huomioitava yhdenvertaisuuslain velvoitteet yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja syrjinnän ehkäisemiseksi. On tärkeää varmistaa, etteivät lisäpalveluista aiheutuvat kustannukset rajaa vammaisia ihmisiä pois taksipalveluista liian korkeiden lisäpalveluihin kohdistuvien hintojen vuoksi. Lisäpalveluiden hinnoittelussa on huomioitava, ettei niistä saa syntyä hintatasoltaan kohtuuttoman korkeita.

Lopuksi

Edellä mainituista syistä, Invalidiliitto pitää perusteltuna, että hinnoittelun määräytymisperusteet ovat selkeästi myös fyysisesti vammaisen tai toimintarajoitteisen asiakkaiden saatavilla huomioiden lisäpalveluiden välttämätön tarve sekä esteettömän ajoneuvon tarve. Invalidiliitto pitää tärkeänä, että matkasta aiheutuvat lisämaksut ovat matkestajalla tiedossa etukäteen ja etteivät hinnan määräytymisperusteet muutu taksimatkan aikana.

Vaikka nyt valmisteilla olevalla määräysluonnoksella ei ole tarkoitus vaikuttaa hinnoitteluun tai hinnoittelun perusteisiin, vaikuttaa se välillisesti nyt esitetyn pyörätuoli -symbolin osalta

26.11.2020

merkittävästi lisäpalveluita tarvitsevien asiakkaiden hinnanmuodostumiseen. Haluamme muistuttaa, että hintasäätelystä luopuminen asetti kuluttaja-asemassa olevat itse maksavat esteettömän ajoneuvon palveluita välttämättä tarvitsevat vammaiset henkilöt eriarvoiseen asemaan hinnan määräytymisen osalta suhteessa muihin kuluttajiin, jotka eivät tarvitse lisäpalveluita taksimatkaansa. Lähtökohtaisesti vammaisella erityispalveluita tarvitsevalla matkustajalla ei ole samankaltaista valinnanvapautta ja kilpailuttamiseen liittyvää neuvotteluasemaa. Välttämättömästä palvelusta ei voi tinkiä tai luopua ja tilanne on usein ota ja jätä -tyyppisestä tilanteesta.

Tästä syystä toistamme jo aiemmin esittämämme vaatimuksen siitä, että vamman ja pysyvän toimintarajoitteen vuoksi tarvittavalle välttämättömälle avustamiselle ja saattamiselle niin kuljetuksen aikana, kyytiin noustessa ja poistuttaessa sekä lähietäisyydellä olevissa portaissa avustaminen, jotka liittyvät matkaketjuun tulee määrätä enimmäishinta. Nämä tilanteet liittyvät kuljetuksen onnistumisen edellyttämään välttämättömään kuljettajan antamaan apuun ja esteettömän ajoneuvon turvalaitteiden käyttöön. Tämä säädöstyö tulee saattaa käyntiin mahdollisimman pian.

Korostamme, ettei vammaisuus saa olla peruste sille, että ilman hyväksyttävää syytä vammaiselta matkustajalta peritään kalliimpaa hintaa. Yhdenvertaisuuslain näkökulmasta palveluntuottajaa kohtaan tulee velvoittavaksi positiivinen erityiskohtelu. Muussa tapauksessa saattaa syntyä syrjäntäolettama. Tiedossa on, että tilanteissa, joissa asiakas joutuu käyttämään esteettömään taksiin noustessaan takalaitanostinta, peritään säännönmukaisesti lähtömaksuna 8 hengen tilausmaksu, vaikka asiakas matkustaisi yksin istuen pyörätuolissa. Vähintään tällaisiin perusmaksuihin liittyviin ongelmiin on puututtava selkein määräyksin.

Invalidiliitto ry

Helsinki 25.11.2020

Petri Pohjonen

Laura Andersson

Pääjohtaja

Yhteiskuntasuhdejohtaja

Asiantuntija: Elina Nieminen, lakimies, elina.nieminen@invalidiliitto.fi